

CEBC:N SYYSKOKOUS GALWAYSSA 25.–26.9.2017

CEBC:n (**The Consortium of European Building Control**, virallisesti rekisteröitynä *CEBC Limited*), järjestyksessä 56. kokous pidettiin Irlannin tasavallan länsirannikolla Galwayn kaupungissa. Galway toimii Euroopan kulttuuripääkaupunkina v. 2020. Edellisen kerran CEBC kokousti Irlannin tasavallassa (Dublinissa) toukokuussa 2002. Noina vuosina Irlanti eli taloudellista nousukautta, joka johti kiinteistöcuplaan ja totaaliseen rakentamisen romahdukseen v. 2009. Vuonna 2006 asuntoja valmistui yli 90 000. Vuosina 2012 ja -13 jäätiin alle 10 000:n. Nyt talous on lähtenyt taas elpymään. Uusia asuntoja valmistuu vuositasolla hiukan alle 20 000, mikä on tarpeeseen nähden liian vähän. Asukkaita Irlannin tasavallassa on runsaat 4,6 miljoonaa.

Läsnä Galwayn kokouksessa oli isäntämaan lisäksi edustajia seuraavista maista: Itävalta, Belgia, Kypros, Tanska, Englanti, Viro, Suomi, Saksa, Unkari, Islanti, Israel, Italia, Latvia, Liettua, Alankomaat, Norja, Puola, Ranska, Skotlanti, Slovenia, Espanja, Turkki ja USA. Suomesta mukana olivat ympäristöministeriöstä yksikön päällikkö **Teppo Lehtinen**, Vantaan kaupungilta rakennusvalvontajohtaja **Pekka Virkamäki** ja allekirjoittanut RTY:n lähettämänä. Merkilläpantavaa on, ettei Ruotsista (Boverket) ole ollut edustajaa CEBC:n kokouksissa kolmeen vuoteen (Stig Åkermanin menehdyttyä v. 2014). Boverket on edelleen CEBC:n jäsen. Sen sijaan RTY:tä vastaava Ruotsin FSB ei ole enää CEBC:n jäsen.

Asialistalla oli syksyn kokoukseen kuuluvia vuotuisia järjestön asioita. Tällä kertaa ei ollut vuorossa mitään hallituksen jäsenvalintoja tai vastaavia. Substanssikysymyksiä käsiteltiin isäntämaan Irlannin sekä eräiden muiden maiden ajankohtaisia teemoja, EU-kuulumisia sekä katsauksia CEBC:n omista käynnissä olevista projekteista. Kesäkuisesta traagisesta Lontoon Grenfell-tornitalon tulipalosta saatiin viimeisimpiä käytössä olevia tietoja.

Galwayn pormestari **Pearce Flannery** toivotti kokousedustajat tervetulleeksi vuoden 2020 Euroopan kulttuuripääkaupunkiin. Turvallisuus, kestävä kehitys ja asukkaiden hyvinvointi ovat kaupungin ykkösprioriteetteja. Sijainti Euroopan länsilaidalla Atlantin rannalla on lyönyt leimansa asukkaiden identiteettiin.

Irlannin rakennusvalvonta

Irlannin rakennusvalvontajärjestelmä esiteltiin perusteellisesti. Ministeriön (Department of Housing, Planning and Local Government) *Principal Adviser* **Sarah Neary**, Irlannin "RTY":n IBCI:n (Irish Building Control Institute) *Past President* **Philip O'Brien** ja nykyinen Presidentti **Bernadette Mc Ardle** kävivät läpi rakennusvalvonnan eri tehtävät ja prosessit.

Irlannin tasavaltaa koskeva rakentamisen lainsäädäntö on kaiken kaikkiaan nuorta. Julkinen rakennusvalvonta käynnistyi varsinaisesti vasta 1.6.1992. Rakentamisen sijoittumista on säädelty jo sitä ennen, *Planning and Development Acts*. Nykyään kuntien tehtävänä on kuuden vuoden välein laatia koko kuntaa koskeva strategisen tason kaava, *Development Plan*. Strategisia kysymyksiä tarkastellaan myös seudullisesti laadittavilla suunnitelmilla ja *guidelines*, joissa on mukana valtakunnan tason tavoitteita. Rakentamisen sijoittuminen harkitaan *planning permission* -prosessissa, josta huolehtii kunta. Kun *planning application* tulee hakemuksena vireille, tulee siitä kuuluttaa paikallislehdessä ja asettaa hakemuksen tarkoittamalle suunnittelualueelle ilmoitus. Vireille tulleista hakemuksista laaditaan viranomaisten toimesta viikoittain luettelot, jotka löytyvät mm. yleisistä kirjastoista. Kuka tahansa voi kahdeksan viikon nähtävillä oloajan puitteissa tehdä hakemuksesta muistutuksen. Muistutuksen tekeminen maksaa 20 euroa. Vain muistutuksen tehneellä on mahdollisuus valittaa. Hallituksen asettama *Board Pleanála* -niminen riippumaton elin ottaa kantaa valituksiin.

Jos *planning permission* saadaan eikä siitä ole valitettu, voi neljän viikon kuluttua tehdä suunnitellusta rakentamisesta ilmoituksen (*commencement notice*). Velvollisuudesta osallistua infrastruktuurista kunnalle aiheutuviin kustannuksiin säädetään erikseen. *Development Contribution Scheme* tuntee kaksi maksuluokkaa. Maksut ovat melko huomattavia, pyöreästi 10 000 euron luokkaa yhtä kerrostaloasuntoa kohti.

Itse rakentamista koskevia normeja on sisällöllisesti uudistettu viime vuosina. Työ on vielä osittain kesken. *Technical Guidance Documents*, TGD:t, sisältävät yksityiskohtaisia teknisiä vähimmäismääräyksiä. Rakennusvalvontasysteemi muutettiin perusteellisesti vuonna 2014. Taustalla olivat vuosien 2003–2008 ylikuumentuneet markkinat, jotka johtivat kiinteistöcuplaan ja totaaliseen romahdukseen. Kun esim. vuonna 2006 Irlannissa valmistui yli 90 000 uutta asuntoa, oli luku vuonna 2010 enää 13 000. Ylikuumentuneessa tilanteessa rakentamisen ja erityisesti asutosuunnittelun ja -rakentamisen taso ei aina vastannut edes kohtuullisia odotuksia. Toteutukset poikkesivat usein normeista ilman että asiaan puututtiin. Uudistuksen keskeinen idea on pakottaa kytkemään hankkeeseen alusta saakka pätevät ja kelpoiset toimijat. Suunnittelijoiden ja työn toteutuksesta vastaavien tulee olla järjestäytyneitä ja sertifioituja. Alan järjestöt on valtuutettu toimimaan sertifiointiorganisaatioina. Tällä hetkellä löytyy kolme valtuutuksen saanutta insinöörien ja arkkitehtien organisaatiota, jotka myöntävät vuodeksi kerrallaan sertifiointeja. Kaikki viranomaiselle toimitettava aineisto pitää olla käyty läpi sertifioidun asiantuntijan toimesta ja ainoastaan sertifioitu asiantuntija voi määrämuotoisesti vakuuttaa, että suunnittelu noudattaa voimassa olevia määräyksiä ja myös toteutus vastaa niitä. Myös rakennustyöstä vastaavan tulee olla pätevä.

Erikseen on säädetty paloturvallisuutta ja esteettömyyttä koskevista sertifikaateista, jotka tulee esittää viranomaiselle ennen töiden käynnistymistä. Myös niiden osalta käytetään erikseen tehtävään sertifioituja asiantuntijoita, jotka vakuuttavat palo- ja esteettömyyskysymysten olevan hoidettu määräysten edellyttämällä tavalla.

Viranomaisten toiminta perustuu siis lähes yksinomaan sertifiointeihin yksityisen sektorin toimijoihin. Virhetilanteissa voidaan kääntyä myös sertifiointin suorittaneen organisaation puoleen korvausvaatimuksin. Viranomaisella on käytettävissään omia sanktioita, ja viime kädessä asia viedään rikosasiaan tuomioistuimeen. Työnaikaisesta valvonnasta vastaavat ensisijaisesti yksityiset sertifioidut tarkastajat. Viranomainen suorittaa lähinnä pistokokeenomaisia työmaatarkastuksia noin kymmenessä prosentissa kohteissa, jotka on etukäteen arvioitu riskillisimmiksi. Järjestelmään liittyy myös loppusuoralla oleva hanke valtakunnallisesta sähköisestä alustasta, Building Control Management Project. Urakoitsijoiden valtakunnallinen rekisteröinti on koettu tilannetta parantavaksi. Rekisteröinnillä voidaan alalta karsia epäpäteviä toimijoita. Rakentamisen laatu toteutuu – jos toteutuu – erityisesti työmaalla.

Ministeriön **John Wickham** esitteli Irlantia viime vuosina vaivannutta pyriitiongelmaa. Vuosina 2005–06 havaittiin kivrakenteisissa seinissä ja lattioissa yllättäviä halkeamia. Syytä lähdettiin selvittämään ja siksi paljastui pyriitti (Fe S₂). Esim. täyteaineissa oleva pyriitti rikkoo oksidoituessaan rakenteita. Samaa ongelmaa on esiintynyt myös mm. Belgiassa, ja aiheesta on saatu myös EU-tuomioistuimen päätös. Harmonisoiduissa standardeissa ei ongelmaa ole kunnolla tiedostettu. Tähän mennessä on Irlannissa korjattu valtion kustannuksella tuhatkunta asuntoa yhteensä 60 miljoonalla eurolla. Kun Belgian **Yves Pianet** ihmetteli, miksi korjaukset on tehty verorahoilla oli vastaus, että asukkaat olisivat jääneet pulaan, koska vakuutuksista ei korvauksia olisi saatu.

Teppo Lehtisen kysymykseen markkinavalvonnasta oli vastaus, että työmaalla asiaa hoitavan pitää puutteisiin reagoida. Kysymyksessä on ilmeisesti hiukan Suomen vastaavan työnjohtajan kaltainen toimija.

Ajankohtaista muista maista

Hollantiin vuosia valmisteltu uusi rakennusvalvonta odottaa vielä lopullista hyväksyntää. Parlamentin toinen kamari sen jo hyväksyi helmikuussa, mutta maaliskuun parlamenttivaalien jälkeen uudistus on jumiutunut. Uutta hallitusta ei ole saatu vielä kukaan pystyyn. Heinäkuussa tänä vuonna uudistusta käsiteltiin parlamentin ensimmäisessä kamarissa (House of Lords), jossa esityksen taakse ei saatu enemmistöä. Vaankieliasemaan päässyt puolue ei innostunut urakoitsijoille tulossa olevasta käännetystä todistustaakasta epäillyissä virhetilanteissa. Juuri tätä kohtaa on pidetty eräänä avainkysymyksenä kun halutaan parantaa rakentamisen laatua. Tilanne periaatteessa tulossa olevan uudistuksen osalta on tällä hetkellä hiukan epäselvä, ainakin aikataulun osalta. Uudistus perustuu yksityiseen tekniseen tarkastusjärjestelmään. Kuntien rakennusvalvonnoista on uudistusta odoteltaessa siirtynyt asiantuntijoita

muihin tehtäviin (esim. yksityisiin tarkastusyhteisöihin). Uusia ei ole palkattu tilalle. Samaan aikaan on rakentaminen jälleen piristynyt. Niinpä **Joop van Leeuwen** valitteli työtaakkaa ja kiireitä.

Samoin pitkään valmisteltu **Slovenian** uusi lainsäädäntö on vielä lopullisesti hyväksymättä. Loppusuoralla se kuitenkin on. Uudistusta esiteltiin perusteellisesti kevään kokouksessa Ljubljanassa. Tulossa on kolme eri lakia, joista yksi koskee maankäytön suunnittelua, toinen rakentamista ja kolmas arkkitehtien ja insinöörien pätevyyskäsiä ja rekisteröintiä. Ehdotus, jonka mukaan pieniin rakentamisrikkeisiin ei enää puututtaisi, kun 20 vuotta on kulunut, ei ole toteutumassa. Sen sijaan mahdollisuuksia laillisesti puuttua kertaalleen jo luvan saaneeseen hankkeeseen, joka on toteutettu luvan mukaisesti, rajoitetaan ajallisesti. Työmaalla tehtäviä tarkastuksia korvataan omavalvontatyypillisellä menettelyllä, josta on suorat yhteydet rakenteilla olevaan valtakunnalliseen sähköiseen tietojärjestelmään. Kahtiajako valtiollisen ja kunnallisen rakennustarkastuksen välillä on säilymässä. Valtio hoitaa suurempia projekteja ja kunnat vastaavat pienemmistä. Väliaikaiset ja muut vähäisemmät rakennelmat vapautetaan luvanvaraisuudesta. Uutena mahdollisuutena tulee ennakollinen lupa, jonka on määrä helpottaa prosesseja. Tammikuussa tänä vuonna pakollisiksi tulleet häkämittarit, jotka maksavat n. 20–30 euroa/kpl, aiheuttivat valtavan poliittisen keskustelun.

Milanon Polyteknillisestä korkeakoulusta professori **Bruno Daniotti** esitteli CEBC:n kokouksissa useasti käsiteltyä teemaa BIM:stä (Building Information Model). Italian valtio rahoittaa INNOVANCE-nimistä projektia, jossa on mukana myös laaja kirjo yksityisiä yrityksiä. Tavoitteena on tehostaa merkittävästi koko rakentamisen sektorin tuottavuutta. Keinot ovat suomalaisille tuttuja: avoin database, informaation läpinäkyvyys, pilvipalvelut, tarjous- ja hankintamenettelyjen sähköistäminen, universaalit standardit jne. Vajavainen kommunikaatio rakennushankkeissa aiheuttaa Daniottin mukaan 5 prosentin ylimääräisen menoerän. Julkisissa rakennushankkeissa on yleistä hinnoitella tarjoukset alakanttiin, ja sitten kun rahat yllättäen loppuvat, pyydetään lisää. Jos lisärahaa ei heru, hanke pysähtyy. Italian eräs ongelma on kuntien lukumäärä, kuntia on yli 3 000.

Lontoon Grenfell-tornitalon 80 kuolonuhria vaatineesta tulipalosta 14.6.2017 kertoi CEBC-konkari **Paul Everall**. Hän keskittyi selostamaan tulipalon syytä selvittämään asetetun asiantuntijapaneelin (Expert Panel) alkuvaiheessa olevaa toimintaa. Tähänastisten testitulosten perusteella arvioidaan, että 24-kerroksisen, alunperin v. 1974 valmistuneen tornitalon vuoden 2016 julkisivuremontissa asennetussa alumiinikomposiittiin perustuvassa lämmöneristysratkaisussa käytetty polyetyleenitäyte ei ole täyttänyt voimassa olevia brittistandardeja. Ratkaisua ei tulisi käyttää yli 18 m korkeissa rakennuksissa (yli 6-kerroksisissa) kuin korkeintaan kivivillan kanssa. *Dame Judith Hackitt* johtaa puolueetonta ryhmää, joka käy perusteellisesti läpi palomääräykset, onko niitä remontiin yhteydessä noudatettu ja onko määräyksissä puutteita. Netistä löytyy satoja sivuja tulipaloon liittyvää aineistoa. Aineistosta mm. selviää, kuinka v. 2015 säännöksiä (Construction, Design and Management Regulations) muutettiin. Muutoksessa pääsuunnittelija (Principal Designer) sai vastuullensa toteutusta edeltävän suunnitteluvaiheen, ja pääurakoitsija (Principal Contractor) vastaavasti toteutusvaiheen. Urakoitsija halusi nopeuttaa Grenfell-tornitalon julkisivuremontin toteutusta ja käytti nopeampaa ”Building Notice” menettelyä. Vaihtoehtona olisi ollut tämänkokoisissa remonteissa normaalimpi ”Full Plans” -prosessi. Ilmeisesti paikallinen rakennustarkastus (Kensington ja Chelsea) oli tyytynyt yksinkertaisempaan ”Building Notice” -menettelyyn. Voi ennustaa, että selvitykset ja tutkimukset tulevat kestäämään, jonka jälkeen lienee edessä oikeudenkäyntejä. Itävallan Mikulits totesi, että näin korkeaa rakennusta ei Itävallassa olisi pystynyt alunperinkään rakentamaan vain yhdellä portaalla. Everall kertoi, että ratkaisu on poistumisteiden osalta vastannut vuonna 1974 voimassa olleita määräyksiä. Joistakin samantapaisista korkeista rakennuksista ovat asukkaat nyttemmin muuttaneet pois. Australiassa viranomaiset ovat ryhtyneet erityistoimiin kartoittaakseen kaikki samantapaisella alumiini-lämmöneristysjulkisivusysteemillä toteutetut korkeammat rakennukset. Oppia on myös otettu marraskuussa 2014 Melbournessa sattuneesta Lacrosse Towerin palosta, jossa kuitenkin vältyttiin vakavilta henkilövahingoilta. Ilmeisesti USA:ssa vastaavankaltainen, polyetyleeniversioon perustuva ratkaisu on kielletty 12 metriä korkeammissa rakennuksissa.

Gary Strong, RICS (*Royal Institute of Chartered Surveyors*) käytti puheenvuoron kansainvälisistä, globaaleista paloturvallisuusstandardeista. Rainer Mikulits piti ajatusta ja ideaa kauniina mutta epäili sen nopeaa toteutumista. Mikulits viittasi Eurooppaan ja vaikeuksia aikaansaada edes yhteisiä eurooppalaisia rakentamisen standardeja. Eri Euroopan maissa on hyvin erilaista rakentamisen traditiota, mikä hankaloittaa yhtenäisten standardien laatimista.

EU-terveysiä

Rainer Mikulitsilla oli perinteiseen tapaan katsaus EU-asioihin. Hän kertoi, kuinka Saksan nostamassa kanteessa komissiota vastaan liittyen harmonisoitujen standardien statukseen on päästy väliaikaiseen sopimukseen. Sopimuksen perusteella Saksa saa käyttää testistandardejansa, joilla tuotteiden ominaisuuksia todennetaan. Harmonisoitujen standardien prosessi on kuitenkin eri asia. Niissä pitää käyttää yhteistä ”teknistä kieltä” samoin kuin jäsenvaltioiden rakennusmääräyksissäkin.

Rakennustuoteasetuksesta (CPR) järjestettiin Euroopan parlamentin kuulemistilaisuus 31.1.2017. Kuulemistilaisuuden puheenjohtajana toimi Mrs. Catherine Stihler. Suomen ympäristöministeriön lainsäädäntöneuvos **Kirsi Martinkauppi** edusti jäsenvaltioita, joiden viestinä oli tarve tarkistaa monien kritisoimaa rakennustuoteasetusta. Mikulits esitteli viisi vaihtoehtoa, miten tarkistamistyössä voitaisiin edetä. Näistä vaihtoehtoista Mikulits piti ainoana realistisena CPR:n rajoitettua revisiota, joka keskittyisi seuraaviin näkökohtiin:

- yksinkertaistettujen menettelyjen edelleen yksinkertaistaminen
- suoritustasoilmoituksen laatimista koskevan artiklan modifiointi
- ilmoitettuja laitoksia koskevien vaatimusten tarkistaminen
- CPR:n ja standardien laatimista koskevan regulaation Nr. 1025/2012 välisen suhteen täsmentäminen
- CPR:n ja ekodesign-direktiivin (2009/125 EU) välisen suhteen täsmentäminen.

Syntyneessä keskustelussa Saksan **Manfred Tiedemann** kysyi, voisiko CEBC tulla CPR:n uudistamisen osalta julkisuuteen yhteisellä kannanotolla. Mikulits arveli, että CEBC voisi yrittää muodostaa yhteisen mielipiteen, jonka CEBC:n edustaja voisi sitten esittää rakennusalan pysyvälle komitealle (Standing Committee on Construction). Teppo Lehtinen toi esiin, kuinka rakennusalan pysyvä komitea käsittelee valtavan määrän erilaisia dokumentteja. Olennaista olisi tehdä tiettäväksi, mitkä ovat rakennusvalvonnan toiveet. Tällä hetkellä CPR ei ole kovin hyvin tunnettu jäsenvaltioiden rakennusvalvonnoissa. Komissio itse on korostanut, kuinka CPR on ennen kaikkea työkalu edistää bisnestä ja kauppaa eikä tarkoituksena niinkään ole reguloida itseisarvoisesti. Vaikuttaa usein siltä, että komission näkemys siitä, miten CPR:ää pitäisi tulkita on ristiriidassa muiden puheiden kanssa.

Raportteja CEBC:n työryhmistä

CEBC:n neljästä eri työryhmästä (Viestintä; Sähköinen asiointi; Rakennusvalvonnan lisäarvo; Rakennusvalvonnan eri systeemit) pisimmälle työssängä oli ennättänyt sähköistä asiointia kartoittavan työryhmän työ. Ryhmän vetäjänä toimii Slovenian Saša Galonja. Suomesta mukana ovat olleet ympäristöministeriön **Pekka Lukkarinen** ja Vantaan **Pekka Virkamäki**. Ryhmä on tehnyt aiheen tiimoilta kyselyn ja saanut siihen 30 vastausta 22 eri maasta. Ryhmä kokoontui elokuussa Helsingissä viimeistelemässä esitystängä. Vajaa 18 % vastasi, ettei sähköistä rakennusluvan hakua tunnisteta toistaiseksi lainkaan. Yleistä on osittain hoidettu sähköinen prosessi, ja pisimmälle ehtineet hoitavat lupaprosessin kokonaan sähköisenä. Sähköistä kartta-aineistoa käytetään myös yleisesti. BIM on vielä lapsenkengissä; heinäkuussa tänä vuonna Vantaan rakennusvalvonta on käsitellyt ensimmäisen BIM-pohjaisen rakennusluvan. Vantaa on muutoinkin kunnostautunut ja hoitaa rakennusvalvonnan koko prosessin luvanhausta työnaikaiseen valvontaan ja arkistointiin sähköisesti.

Rainer Mikulits vetää rakennusvalvonnan eri systeemejä kartoittavan työryhmän työtä. Mikulits kertoi saaneensa 9 vastausta tähän mennessä. Ilmeni, että osa CEBC:n jäsenorganisaatioista ei ollut vielä kyselyä edes saanut. Kuuluin itse tähän joukkoon ja vastasin kokouksen jälkeen. Tämäntapaisen vertailun tekeminen ei ole helppoa, koska eri maiden järjestelmät poikkeavat perusteiltaan usein niin

paljon että yksiselitteisten kysymysten asettelu tuottaa vaikeuksia. Vastaukset voivat johtaa harhaan jos ei tunne riittävän hyvin eri maiden järjestelmien peruseroja.

Kaksi muuta työryhmää eivät varsinaisesti Galwayn kokouksessa raportoineet. Sen sijaan CEBC:n Presidentti Laurent Peinaud esitteli CEBC:n visio- ja strategiatyötä. Strategisina keinoina Peinaud näkee tiedon keräämisen rakennusvalvonnan käytännöistä, uusien haasteiden ja rakentamiskäytäntöjen tunnistamisen ja oman osaamisen ja asiantuntemuksen levittämisen.

BIM nähdään suurena mahdollisuutena myös rakennusvalvonnalle. Lähitulevaisuudessa tulee olemaan mahdollista käyttää automaattisia tarkistusohjelmia, joiden avulla voidaan selvittää suunnitelmien määräystenmukaisuus. Suomessa tunnetaan *Solibri Model Checker* -ohjelmat, jotka on kehitetty juuri tätä silmälläpitäen. Jotta hyötyjä saadaan, tulee olla yhdenmukaiset suunnittelukäytännöt ja avoimet lähdekoodit, minkä lisäksi myös määräykset tulee laatia pelaamaan yhteen uuden sukupolven ohjelmien kanssa. Suomessa KIRA-digi tähtää juuri tähän.

Yhdenmukaisuutta kaivataan myös pätevyysiin. CEBC:n piirissä tunnustetaan, että rakennustarkastuksen ammattilaisilta tulee yhtäläillä edellytyillä pätevyyttä ja jatkuvaa kouluttautumista siinä missä suunnittelijoiltakin.

Seminaareja ynnä muuta

Presidentti Peinaud kutsui osallistumaan marraskuussa Japanissa järjestettävään AQC-seminaariin (Agence Qualité Construction). Seminaarissa ja siihen liittyvässä työpajassa on aiheena – jos oikein ymmärsin – automaattisten tarkastusjärjestelmien kehittäminen.

Unkarilainen kaupunki Szentendre isännöi kansainvälistä, yliopistollisten joukkueiden välistä ”Solar Decathlon Europe 2019” -kilpailua 2.–12.7.2019. Kilpailun aiheena ovat kestävät, innovatiiviset ja energiatehokkaat suunnitteluratkaisut.

CEBC:n yleiskokous

Syksyn kokous on samalla CEBC:n yleiskokous. Budjetti ensi vuodelle 2018 hyväksyttiin. Jäsenmaksu pysyy entisellään. Liettua on uudelleen liittynyt CEBC:n jäseneksi.

CEBC:n uudet www-sivut otettiin Galwayssä käyttöön. Osoite on entinen: www.cebc.eu.

Seuraava kokous

Kevään kokous on Tallinnassa 14. – 15.5.2018. Syksyn kokous on Itävallassa.

.....

Sunnuntaipäiväksi ennen kokousta olivat irlantilaiset isännät järjestäneet paljon ohjelmaa. Aamutuimaan oli lähtö kahdeksantuntiselle retkelle pitkin Wild Atlantic Waytä Connemaraan ja Kylemoreen. Sunnuntai-iltana oli vielä tilaisuus osallistua perinteisen irlantilaisen musiikin ja tanssin iltaan.

23.10.2017 Lauri Jääskeläinen